

POLITIKKUR

VALSTRÍÐIÐ BYRJAR Á TINGFUNDI UM KARMAR

Grundarlagið fyri fíggjarlógini fyri 2016, játtanarkarmarnir, eru til viðgerðar í Løgtinginum í morgin

Árni Gregersen

Tað verður ikki eitt vanligt orðaskifti, tá ið Løgtingið í morgin hevur 1. viðgerð av uppskotinum til játtanarkarmar fyri 2016 og komandi árin.

Sitandi samgongan við landsstýrismanninum við fíggjarmálum, Jørgen Niclassen, á odda, hevur gjørt uppskotið til fíggjarkarmarnar fyri næsta ár.

Vanligt er, at játtanarkarmarnir, sum verða samtyktir á vári, eru grundarlagið undir fíggjarlógini, sum skal samtykkjast av tinginum í seinasta lagi 31. desember.

Í ár vita vit, at val verður áðrenn vit koma til nýggjárs og tí kann tað lættliga henda, at ein nýggj samgonga situr við róðrið, tá ið endaliga fíggjarlóg skal samtykkjast fyri 2016.

Tí er áhugin fyri játtanarkørmunum størri í ár enn teir vanliga eru.

Uppskotið

Uppskotið um játtanarkarmar, sum tingfólk fara at viðgera í morgin, vísir eitt yvirskot uppá 56 milljónir krónur.

Hendan samgongan segði upprunaliga, at hallið á fíggjarlógini skuldi burtur í fíggjarlógini fyri í ár, men skjótt var niðurstøðan tó kortini, at neyðugt var at útseta hetta mál til fíggjarlógina fyri 2016.

Formaðurin í fíggjarnevndini, Bárður Nielsen, Sambandsflokkurin, hevur sagt og sigur aftur nú, at tað er avgerandi neyðugt, at hallið er burtur í 2016.

– Tey sum meta um kredittvirði hjá Føroyum hava sagt, at fer hallið ikki burtur nú, so er vandi fyri, at tað fer at gerast dýrari hjá okkum at læna pening, er hallið ikki burtur næsta ár, sigur Bárður Nielsen.

Fortreytir

Fíggjarkarmarnir, sum fáa 1. viðgerð í morgin, hava eitt yvirskot, men har eru nakrar fortreytir, sum skulu uppfyllast fyri at hetta ber til.

– Álitid á politisku skipanina er heilt burtur, sigur Atli Gregersen, alari

Grundleggjandi eru fíggjarkarmarnir gjørdir við einari hægri inntøku og nakað av sparingum.

Uppskotið leggur upp til, at smáar 100 milljónir afturat skulu takast inn sum tilfeingisgjald og skattur frá fiskivinnuni og alivinnuni.

Fryi at hetta skal alta seg gera, so er neyðugt, at lógin um vinnuligan fiskiskap verður broytt, samstundis sum at viðurskiftini kring alivinnuna eisini verða broytt.

– Tann parturin av okkara høvuðsvinnu, ið hevur nakað at lata av, er helst sinnað at gjalda eitt rimuligt gjald fyri síni rættindi, men har hevur politiska skipanin verið alt ov afturhaldin at áleggja gjöld. Her høvdu allir partar verið betri tjentir við, at ein rimuligur partur kom til vælferðina, sigur Bárður Nielsen.

Bárður Nielsen, formaður í fíggjarnevndini: Vit mugu halda tað, sum vit hava lovað – nevnliga fáa hallið á fíggjarlógini burtur.

Avtala við vinnuna

Frá 1. januar í fjør var gjald lagt á alivinnuna. Vinnan hevði saman við myndugleikunum leingi samráðst

um eina skipan, har alivinnan skuldi gjalda fyri tey frammihjárættindini hon hevur – tað vil siga loyvini at brúka alivinnuna.

Semjan var, at vinnan skuldi gjalda ein eykaskatt uppá 4,5 prosent av yvirskotinum og eitt hálv prosent av umsetninginum.

– Vit brúktu drúgvu tíð at fáa hetta gjørt, men blekkið er ikki meira enn ordiliga turt, nú verður alt broytt, sigur Atli Gregersen, alari.

– Hetta ger, at álitid hjá okkum á politisku skipanina fer heilt brutur, tí í semjuni vit gjørdur tá, var sagt, at nú átti friður at valda um hetta evnið í hvussu so er í nøkur ár. Men sama politiska skipanin og sama samgonga hevur longu nú ætlanir um at gera broytingar – uttan at vit yvirhøvur er kunnað, sigur hann.

Í uppsjóvarvinnuni er støðan á leið tann sma. Skipini hava goldið eitt kilogjald higartil, men nú eru meirinntøkur úr vinnuni ein apurtur av fíggjarkørmunum.

– Vit hava goldið eitt kilogjald, men nú er aftur ófriður. Tað sum vit fyrst og fremst vilja er, at karmarnir at virka undir eru stabilir og at gjaldið, vinnan skal gjalda, er rimuligt, sigur Jógvan Jespersen, stjóri í felagnum Nótaskip.

– Vinnan má og skal hava tryggjar karmar at arbeiða undir, sigur Jógvan Jespersen, Nótaskip Savnsmyndir

Hvat sigur andstøðan?

Orðaskiftið í morgin fer fyrst og fremst at snúgv seg um valið, sum í seinasta lagi verður í heyst.

Tí fer andstøðan at koyra hart á samgonguna fyri karmarnar, sum eru lagdir fram.

Í viðmerkingunum higartil, hevur andstøðan víst á, at ikki bert inntøkurnar í kørmunum krevja stórar broytingar, men so sanniliga eisini útreiðslurnar.

Heilsuverkið hevur veirð nevnt, umframt at sparnar skulu gerast á skúlaøkinum. Sparingar, sum helst ikki kunnu gerast uttan so, at fleir skúlar verða niðurlagdir.

Innan almennu fyrisitingina skal eisini sparast, men heldur ikki har eru nøkur átøk gjørd enn. Eitt álit er kortini gjørt um fyrisitingina, men higartil hevur tað ikki fingið nakra politiska viðgerð.

Orðaskiftið um karmarnar verður tí í veruleikanum eitt orðaskifti um, hvussu Føroyar skulu stýrast komandi árin og hvussu tað skal bera til at fáa samfelagsbúskapin at hanga saman.

Stutt sagt verður orðaskiftið í morgin tann veruliga byrjanin uppá valstríðið, sum endar í seiansta lagi í endanum av oktober.